

Luk. 8, 1-15 - preek - NGKE - 24-4-'16

'Resultaat'

'Twintigersdip'

“Ik schrok er echt van een paar maanden geleden. In onze nieuwe gemeentegids viel me voor het eerst de ‘twintigersdip’ op: in de leeftijdsopbouw van onze groeiende gemeente blijven de twintigers in aantal ver achter bij de tieners, dertigers en veertigers. (...) Wat is er met de twintigers in de kerk aan de hand?”

Zo begint Ad de Boer, hoofdredacteur van Onderweg, zijn hoofdredactioneel commentaar in het jongste nummer van dit blad.

Het raakte me:

- zijn gemeente is ook mijn oude gemeente. Daarmee komt het dus heel dichtbij.
- dat onze inspanningen: ‘veel persoonlijker jongerenwerk’ en ‘eigentijdse diensten’ geen effect lijken te hebben.
- dat de jongerendeuk die ik zelf als jongere 35 jaar geleden al zag ontstaan in de gemeente waar ik toen veel kwam, in de volgende generatie aan het uitgroeien is tot een dip. Het lijkt alleen maar erger te worden. Is er na de deuk en de dip straks sprake van een jongerengat?

- ook omdat we er kennelijk niet goed in slagen ‘het meest waardevolle dat we hebben’ aan de volgende generatie door te geven. ‘Het meest dierbare dat we kennen’. En dat is nu juist de reden dat destijds ik dominee ben geworden: om de volgende generatie te bereiken, na alles wat ik in Groningen meegemaakt had. Maar nu voel ik me soms zo machteloos.

Wat is er aan hand? Voor een begin van een antwoord, wil ik ook deze week -tussen Pasen en Pinksteren- terugkijken naar de lessen van de Heer Jezus, naar de overbekende ‘Gelijkenis van de zaaier’

II. De leeftijdsopbouw van de NGK Voorthuizen/Barneveld in 2015. In 2015 passeerde de gemeente de grens van 900 leden; een verdubbeling ten opzichte van het jaar 2000. In die verdubbeling zijn alle leeftijdsgroepen meegegaan, met uitzondering van de twintigers. De daling in deze groep zette vooral in sinds 2008. Er zijn nu evenveel twintigers als in 2000, toen de gemeente de helft kleiner was.

Gelijkenis van de akker

Gedurende de afgelopen week werd ik er benieuwd naar wat die gelijkenis jullie eigenlijk zegt.

Is de boodschap voor jezelf even duidelijk als de gelijkenis bekend is?

Daarom heb ik de vraag deze week op onze Internetsite gezet.

Wat me direct opviel uit de reacties is het ‘zich persoonlijk aangesproken voelen’ door de gelijkenis.

Zij die reageerden betrekken de gelijkenis op zichzelf.

Dat vind ik mooi, ik denk dat dat terecht is.

Je zou het namelijk ook kunnen opvatten als een beschrijving van het werk van de Heer Jezus, meer op afstand. Hij is de Zaaier die het zaad zaait.

En het zaad staat voor ‘het Woord van God’.

Dan is de betekenis van de gelijkenis zoiets als: de boodschap van de Heer Jezus komt bij zeg maar driekwart van de mensen niet aan: het komt niet binnen, schiet geen wortel of komt niet tot bloei. Het zaad wordt wel gezaaid, maar slechts bij een minderheid draagt het ook vrucht.

In andere woorden: (ook van de Heer Jezus): “er zijn heel veel mensen door de Heer geroepen, weinig door Hem uitgekozen” (Mat. 22, 14).

En zo zie je het ook voor je: de resultaten van het onderzoek ‘God in Nederland’ en het artikel over de ‘twintigersdip’ lijken dit te bevestigen. Gelaten zie je het voor je ogen gebeuren, maar ja het is nu eenmaal een fact of life. Zo zal het gaan, de Heer heeft het al gezegd.

Eerlijk gezegd denk ik niet -ook gezien de reacties- dat er veel onder ons zo over denken, toch zie je ons vaak wel zo reageren. Alsof wij er wel zo over denken.

Een beetje gelaten, zo van ‘nou ja wat doe je eraan?’ Want in mijn beleving brengt het ons als gemeenten nog niet echt in beweging. Zelfs al is dit al meer dan 35 jaar aan de gang. Hebben we in die tijd er nu echt, radicaal, iets aan proberen te doen? Hoe dan ook ik kan niet geloven dat de Heer Jezus dit ons als een soort noodlot voorspiegelt. Misschien denk je dat even als je vs. 10 leest: ...de anderen krijgen alles in gelijkenissen te horen, ‘opdat ze zien zonder inzicht en horen zonder iets te begrijpen’.

Dat is natuurlijk het ergste: de boodschap is goed te horen, maar hij komt niet meer over. Alsof het ook niet de bedoeling dat het zaad bij deze mensen vrucht draagt.

En het is ook zo dat een heel deel van Jezus’ publiek hem wel aanhoorde, maar zijn boodschap niet echt accepteerde. In de hoofdstukken hiervoor kun je erover lezen: de inwoners van Nazareth (Luc. 4, 14v) de Farizeeën en wetgeleerden (die Hem wel degelijk horen, maar het niet aannemen en grote afstand bewaren). Zij gedragen zich al zo: ‘ze zien zonder inzicht en horen zonder te begrijpen.’

Je zou kunnen zeggen: nou ja de Heer Jezus past zich bij hen aan.

Hij maakt het hen moeilijker door de boodschap vanaf nu in gelijkenissen te verpakken.

Ja, ...

maar Hij *blijft* hen aanspreken.

Met de bedoeling dat ze het wel begrijpen.

Ze moeten wel veel beter luisteren dan tot nog toe:

“Wie oren heeft om te horen, moet goed luisteren.” (8)

De Heer Jezus zegt je niet zomaar een oordeel aan,

Hij roept je op je *verantwoordelijkheid* te nemen.

En om te kunnen antwoorden, moet je eerst goed luisteren.

M.a.w. Luister goed!

Da’s dus de boodschap hier: jullie moeten voor alles goed luisteren.

Het gaat in deze gelijkenis niet zozeer om het zaaien door de Heer Jezus,

maar om het aannemen van zijn boodschap door zijn luisteraars, door ons

We kunnen hem dan ook beter de ‘gelijkenis van de akker’ noemen, dan ‘de gelijkenis van de zaaier’. Want het verhaal wordt vanuit de akker aan ons verteld. Het gaat immers om ontvankelijkheid, niet om het zaaien.

Boodschap voor ons?

Als we dit eens op de ‘Twintigersdip’ toepassen.

Wat kunnen we daar in het licht van deze gelijkenis dan aan doen?

Moet er andere muziek in de diensten klinken?

Of moeten de preken korter of de diensten eigentijdsder?

Minder bijbelstudie doen en meer met elkaar praten?

Dat is vaak onze reactie hè, als we merken dat een groep jongeren niet meer komt.

Dan gaan we de verpakking veranderen

Zeg maar, als de verpakking beter is dan zal de boodschap wél over komen!

Nu moet je er alles aan doen om de boodschap goed over te brengen. Als ander taalgebruik en andere muziek daarbij helpen, moet je dat zeker doen.

Ik denk dat de Heilige Geest ons aanzet om alles te gebruiken dat we in huis hebben (en dat Hij ons geeft). Het beste dat we hebben. Kijk maar naar de Heer Jezus, kijk maar naar Paulus.

En toch is dit volgens mij maar een deel van het verhaal.

Het maakt de boodschap alleen maar beter te beluisteren.

Maar er moet nog steeds geluisterd worden.

Jezus zegt immers: ‘jullie moet goed luisteren’.

M.a.w. wij, de luisteraars, moeten ook de moeite willen doen goed te luisteren.

Want al is de verpakking eigentijdsder: er zit nog steeds hetzelfde product in.

En je moet dat wel willen aannemen.

m.a.w. je moet wel willen luisteren naar je Heer.

En dan kunnen kortere preken en minder bijbelstudie wel eens averechts werken: er is op deze manier nog minder van de Heer te horen.

Lastig luisteren

Het is tegenwoordig best lastig hè, om goed te luisteren.

Er is zoveel te lezen, te horen en te zien naast de boodschap van de Heer.

De hele dag door, altijd en overal mobiele boodschappen,

Je moet voor die boodschap van de Heer dus echt wel, heel bewust, ruimte maken.

Anders gaat hij verloren tussen al die andere boodschappen.

Wat moet er dan allemaal gebeuren om te kunnen luisteren? Laten we voor een begin van het antwoord de gelijkenis eens toepassen op onszelf

Wat voor luisteraars zijn wij?

Een poging om de gelijkenis nog eens te vertellen via vier eigentijdse luisteraars.

1. De afstandelijke, kritische, luisteraar.

Je had het wel gehoord, maar de boodschap komt niet echt bij je binnen.

Ze komt tot je oren en tot in je verstand (wel geregistreerd), maar niet in je hart. Je hoort het wel aan, maar je geeft het nog geen kans.

Je kunt er hartstochtelijke over discussiëren, maar het heeft je hart niet. Alleen je hoofd! Het blijft dus buiten je zelf. Het verandert je hart ook niet, laat staan je leven. Daarvoor laat je het niet dichtbij genoeg komen.

Je hebt er een mening over, maar het is geen levensregel, geen hartszaak.

Zo kunnen wij tegenwoordig zijn.

Heel kritische luisteraars die zich niet gauw geven, zijn we kritische consumenten geworden.

De Heer Jezus zegt dat als je zijn boodschap op afstand blijven houden, ze bij je weggeroofd zal worden door de satan. Al te kritisch reageren kan dus wel kwaad. Je laat a.h.w een schat op straat liggen en daar wordt het weggepikt door andere belanghebbenden. De duivel zorgt er graag voor dat het voor altijd bij je vandaan blijft.

2. De gelukszoeker

Je bent zo blij met de boodschap en enthousiast geniet je er van.

In leuke diensten met leuke mensen.

Je luistert wel en je hoort het ook wel, maar alleen de fijne dingen.

Want dat is de sleutel van je hart: het moet wel leuk blijven!

Niet de boodschap van Jezus komt in het centrum van je hart, want daar zit jij zelf met je behoefte aan 'plezier'. Als je er moeite voor moet gaan doen, en je stenen moet ruimen die de groei in de weg zitten (dat is zwaar werk!) en je het je dus van alles gaat kosten, fladder je weer naar een andere bloem, altijd op zoek naar happinez. De boodschap van Jezus kan bij jou niet diep komen.

3. De besluiteloze

Je bent echt blij met de boodschap en die zit ook diep in je hart. Het heeft daar een vaste plek gekregen. En in jouw leven zie je ook wat groeien.

De boodschap heeft je hart en je leven echt wel bereikt.

En toch heeft het niet echt grote gevolgen voor je leven.

Want je hebt er eigenlijk te weinig tijd en ruimte voor.

Je bent nl. heel druk met jouw (over)leven in deze samenleving: je opleiding, je werk, je vrienden, je sport, wat de anderen ervan vinden. Al die dingen zijn de dorens op je akker die de plant van Jezus' boodschap smoren.

Het leven in het Koninkrijk is voor jou meer iets voor straks geworden, hier en nu komt er eigenlijk maar weinig van terecht. Je hebt er misschien wel een schuldgevoel, over (eigenlijk zou ik...) maar je kunt maar niet tot het besluit komen er echt voor te gaan. En zo komt het Koninkrijk in jouw leven nooit echt van de grond. Je hebt er eigenlijk nooit tijd voor tussen je anderen zorgen en verplichtingen.

4. De oprechte gelovige, die graag goed wil (vs 15).

Dat is het vierde type luisteraar. Door luisteren en begrijpen – dat is je er in vastbijten- komt het woord in het hart én in je leven. Dat kost veel tijd en is vaak hard werken in de omgang met de Bijbel

Een vluchtige blik in de Bijbel, zo nu en dan eens wat halfhartige bijbelstudie, wel eens een bezoekje aan een bijbelstudieclub en zo nu en dan een kerkdienst is echt niet genoeg.

Zaad zaai je één keer: maar anders dan zaad moet je het woord steeds weer lezen, horen, uitspreken en erover praten, wil het een blijvende boodschap voor je zijn. Woorden hebben pas een boodschap voor je als ze klinken.

Als de bijbel dicht is bestaan de woorden als het ware niet voor je.

Je moet er echt voortdurend aandacht aan geven zodat het Woord goed wortel kan schieten in je leven. Je moet het toe laten zodat het binnen komt. Er moeten stenen weggehaald worden, zodat de wortels dieper kunnen komen; -en dan weer luisteren- er moeten dorenstruiken gerooid worden zodat er ruimte in je leven komt voor resultaat, voor vrucht.

Broers en zussen, zien jullie het?,

Dat is luisteren! Eerst zorgen dat je de boodschap goed kunt horen en dan toelaten, je er in verdiepen, ruimte maken voor een nieuw leven en het resultaat ervan zien in vrucht.

Je zou het ook vier fasen in je geloofsleven kunnen noemen. Alleen aanhoren is veel te weinig, alleen het fijne aannemen en de rest laten liggen ook, en zelfs als je wel overtuigd bent maar niet echt kiest voor een ander leven, maar eigenlijk altijd andere dingen laat voorgaan, komt er geen vrucht in jouw leven. Dan breekt dat nieuwe leven toch niet echt door. Dat gaat pas gebeuren als je een oprechte gelovige wordt, die graag goed wil.

En dan mag je ook wat verwachten.

Je krijgt een enorm rendement, 100x de inleg.

Je ziet als je het de ruimte geeft zit er enorme kracht in dat Woord van Jezus.

“Wie oren heeft om te horen, moet goed luisteren.” (8)
zegt je Heer.

Als je dit zo hoort, wie van die hoorders ben jij dan eigenlijk op dit moment?

Amen

(c) Wieb Dijksterhuis, april 2016